

GULÁCSY LAJOS (1882-1932)**Legenda (Trisztán és Izolda)****1903-1904 között**

Olaj, vászon, 40,5x47 cm

Jelezve jobbra lent: Gulácsy Firenze

Kezdő ár: 15 000 000 Ft / 50 000 EUR

Becsérték: 30 000 000 – 50 000 000 Ft**Estimated value: 100 000 – 166 667 EUR****REPRODUKÁLVA:**

- Marosvölgyi Gábor: Gulácsy Lajos. Mundus Magyar Egyetemi Kiadó, Budapest, 2008. 272. kép, illetve színes tábla: 36.
- Marosvölgyi Gábor: Gulácsy Lajos. Kossuth Kiadó–Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2009. 5. kép

Dante Gabriel Rossetti:
Trisztán és Izolda szerelmi bájitallal, 1867**TITKOLT SZERELMEK**

Olyan alkotással állunk szemben, aminek címét az utókor adta. Gulácsy egykori kiállításai katalógusaiban, vagy más ismert művei között nem találkozunk ilyen című képpel. A cím mégis hiteles. Olyan szerelmes párról van szó ugyanis, akik valamilyen módon a reménytelen szerelem, a titkos szerelem rabjai, mint ilyenek szépen illeszkednek Gulácsy világába. Trisztán és Izolda a 12. század óta sokféle verzióban továbbélő történetének egyetlen közös pontja, hogy Trisztán úgy szereti Izoldát, hogy tudja, nem lehet az övé. Szinte ugyanazok a hősök, mint a Gulácsy által is megörökített Paolo és Francesca. S bármennyire is áthágtak minden szabályt, a házasságtörést is beleértve, az utókor emlékezetében Trisztán és Izolda, s Paolo és Francesca is az örök és halálig tartó, az egymásért a halált is vállaló szerelem hősei maradtak.

LEGENDA

A festménnyel kapcsolatban újabban vetődött föl, hogy tán az egykor Legenda címen ismert alkotással lenne azonos. Gulácsy 1904-ben így ír Firenzéből: *„...beküldtem egy igen érdekes városrészletet esti világításban, egy Legenda című méla tájat lilás-zöldes világításban és egy saját arcképet egy itteni tájba helyezve Esti fényben címmel...”*. Kétségtelen, hogy a festmény lilás-zöldes színvilága és "méla" hangulata miatt is tökéletesen illeszkedik Gulácsy 1903-1904 körüli festői stílusába. A masszív formákból felépített kompozíció, a kiválasztott motívumok is szoros rokonságban állnak a Gulácsy levelében is említett jól ismert *Őnarckép esti fényben* című képpel. Másrészt Gulácsytól egyáltalán nem volt idegen, hogy egy világos narratívájú, jól elbeszélhető képtémát mégis ilyen homályos és sokat sejtető címmel lásson el. S bármily bizonytalanok is vagyunk, hogy ki is ez a szerelmespár ebben a furcsa fényű tájban, gesztusaik, testtartásuk mégis sokat mondóak.

A SZERELMESPÁR

Az egymás kezét fogó fiatal pár olyan, mintha búcsút venne a háttérben emelkedő épülettől. Az épület lakóháznak túl nagy, várkastélynak nem tűnik elég erősnek, kolostorként is nehéz elképzelni, mert kereszt nem látható rajta. Nyilvánvaló, hogy egy kitalált történet két főhősét látjuk, akik azonban háttal a nézőnek, a búcsúzás gesztusaival inkább egy szomorú, semmint boldog szerelmespárnak tűnnek. Az előtérben nyíló fehér virágok mellett a férfihoz közelebb eső oldalon sírkövek emelkednek. Az ártatlanság mellett a halál képei. Végző soron tökéletesen érzékeltetik a kép feltételezett hőseinek, Trisztánnak és Izoldának a helyzetét: az élet és halál, a bűn és ártatlanság kettősségét.

Bellák Gábor

